A

26 KONCERTNÍ SEZONA

27 SEVEROČESKÁ FILHARMONIE TEPLICE

uvádí 2. abonentní koncert symfonického cyklu A

Ivan Ženatý

housle

SEVEROČESKÁ FILHARMONIE TEPLICE

Renchang Fu

dirigent

5. listopadu 2026 v 19:00 hodin

Dům kultury Teplice

www.severoceskafilharmonie.cz

Severočeská / North Czech filharmonie / Philharmonic Teplice Since 1838

Felix Mendelssohn-Bartholdy byl podobně jako Mozart ve své době označován za zázračné dítě a zámožná rodina jeho talent podporovala. První klavírní lekce mu dávala jeho matka, od osmi let začal v Berlíně studovat skladbu. Své první významnější hudební dílo, klavírní kvartet, složil ve třinácti letech. Později začal mladý Felix studovat skladbu u skladatele a klavírního virtuóza Ignaze Moschelesa, který se ve svém deníku svěřil, že ho prakticky již neměl čemu naučit. Ačkoli se v mládí věnoval i jiným oborům (vzdělával se v umění, literatuře, jazycích a filozofii), ve dvaceti letech dospěl k rozhodnutí, že se bude živit hudbou. Pracovní život trávil mezi Berlínem a Velkou Británií, kde si získal velkou popularitu. Ve svých šestadvaceti letech byl vybrán jako dirigent Gewandhausu v Lipsku, kde setrval do konce života, a dokonce zde založil konzervatoř, na níž mimo jiné vyučoval jeho učitel Moscheles či Robert Schumann. Mendelssohn měl podlomené zdraví v důsledku přepracování a nervových stresů, zejména po smrti milované sestry Fanny. Zemřel po sérii srdečních infarktů ve věku 39 let.

Koncertní předehru **Hebridy** zkomponoval jednadvacetiletý skladatel po návratu z cest po britských ostrovech. Úvodní téma si údajně poznamenal ihned po návštěvě čedičové mořské jeskyně, známé jako Fingalova, na skotském ostrově Staffa, vzdáleném asi padesát mil od skotského pobřeží. Podle legendy je jeskyně místem, kde kdysi stával královský hrad Fiona na Gaela (poangličtěného na „Fingala"), vládce království Morven a otce slavného válečníka ze třetího století Ossiana. Všechny stopy stavby domnělého hradu zmizely a jeho základy údajně ustoupily moři. Koncertní předehra Hebridy nepředchází činohře nebo opeře, ale je samostatnou skladbou ve formě běžné pro období romantismu. Přestože ji řadíme k programní hudbě, nevypráví konkrétní příběh, pouze líčí náladu a „připravuje scénu". Skladba sestává ze dvou základních témat. Úvodní tóny předehry ve violách, violoncellech a fagotech představují motiv, který si autor zapsal při návštěvě jeskyně. Lyrické téma naznačuje silný dojem z ohromující krásy jeskyně a má za cíl navodit pocit osamělosti. Druhé téma mezitím opisuje ozvěnu pohybu vln na moři. Mendelssohn skladbu věnoval korunnímu pruskému princi Fridrichu Vilémovi IV. Oblíbená předehra se zařadila mezi často hraná díla standardního orchestrálního repertoáru. Johannes Brahms na znamení úcty k autorovi prohlásil: „Rád bych dal vše, co jsem napsal, za to, že bych složil něco jako Hebridskou předehru".

Německý romantický skladatel a dirigent **Max Christian Friedrich Bruch** získával hudební vzdělání od klavírních virtuózů své doby již od útlého věku. Svou první skladbu napsal v devíti letech. Byla jí píseň k matčiným narozeninám a tímto momentem započala jeho hudební životní dráha. Rodiče – tatínek policejní rada, maminka učitelka klavíru a zpěvu a ve své době lokálně známá sopranistka – jeho zapálení pro hudbu a další studium nadšeně podpořili. Zejména s matkou si velmi rozuměl. Ne náhodou jsou v jeho rané tvorbě hojně zastoupena „menší" vokálně instrumentální díla. Síla lidského hlasu jej inspirovala celý život. Přestože z dnešního pohledu Bruchova nejvýznamnější díla spadají spíše do oblasti instrumentální hudby, pro celou jeho tvorbou je charakteristický cit pro jednoduché melodie, tradiční formální hudební myšlení a velký zájem o německou lidovou hudbu. Ve své době byl znám především jako skladatel chorálů. Jeho kariéra skladatele, dirigenta a učitele byla úctyhodně dlouhá. Komplexní a přehledný skladebný styl v duchu německé romantické tradice jej dnes řadí mezi představitele tzv. romantického klasicismu, reprezentovanému např. Johannesem Brahmsem. Naopak se vymezoval proti tzv. Novoněmecké škole zastoupené např. Franzem Lisztem a Richardem Wagnerem. Protesty proti Wagnerově tvorbě a jakýmkoliv hudebním stylovým novinkám nakonec vedly k tomu, že byl v době německého národního socialismu označen za přívržence židovství a jeho díla nadlouho zmizela z koncertních programů. Bruch vedl poklidný život bez soukromých skandálů, který i poklidně skončil. Na náhrobku rodiny Bruchovy v berlínském Schönebergu čteme dodnes nápis, jenž nechala vytesat dcera Margerita: „Hudbou k nám promlouvá Bůh".

Během svého života stvořil Bruch více než dvě stovky kompozic, mezi nimi tři houslové koncerty. **Koncert pro housle č. 2 d moll** vznikl v roce 1877, deset let po úspěchu Bruchova prvního houslového koncertu, který byl napsán pro španělského houslistu Pabla de Sarasateho. Poté, co skladbu v Sarasateho podání Bruch slyšel, rozhodl se zkomponovat nové dílo, ušité přímo na míru technickým schopnostem tohoto houslisty s cílem dokončit jej do podzimu 1877, včas před Sarasateho dalším evropským turné. Na rozdíl od vzniku předchozího díla šla Bruchovi práce na této skladbě snáze od ruky. Jak sám poznamenal, druhý koncert mu dodal „odvahu k instrumentální hudbě". O houslistovi, pro něhož bylo dílo určeno, Bruch napsal: „Hlavní myšlenky skladby vzešly z nadšení, které ve mně vyvolalo jeho nepopsatelně dokonalé provedení mého prvního koncertu." Houslový koncert, který odráží Sarasateho virtuozitu, klade na sólistu značné nároky. První věta má podobu smutečního pochodu, doprovázeného teskným hlasem houslí. Ačkoli Bruch koncept programní hudby odmítal, inspiroval se námětem, který mu poskytl Sarasate: obrazem ženy, která prochází bojištěm mezi těly padlých vojáků a hledá svého milého. Adagio v první větě se vymyká tradici allegra, které je pro úvodní věty koncertů obvyklé. Instrumentální recitativ druhé věty obsahuje tematické odkazy na předchozí i následující část a slouží jako most k finále. Čerpá přitom inspiraci z vokální hudby. Třetí věta představuje živé finále ve formě ronda. Premiéra Houslového koncertu č. 2 d moll se uskutečnila 4. listopadu 1877 v londýnském Crystal Palace. Sólového partu se ujal Sarasate pod taktovkou samotného autora. Navzdory Bruchovu úsilí zůstává jeho druhý koncert, stejně jako jeho třetí houslový koncert, ve stínu úspěchu jeho prvního, velmi oblíbeného houslového koncertu. Ačkoli Bruch zpočátku úspěch tohoto prvního koncertu vítal, později jej začal vnímat jako přítěž, neboť odváděl pozornost od jeho dalších děl.

Německý hudební skladatel, klavírista a dirigent **Johannes Brahms** usiloval ve své tvorbě o syntézu starších hudebních forem z období klasicismu a romantismu. Bývá považován za dovršitele díla Ludwiga van Beethovena a za posledního velkého skladatele klasické německé hudební tradice, která sahá přes Mozarta a Haydna až k Bachovi. Jeho život neprovázely skandály a senzace. Pocházel z chudých muzikantských poměrů. Nicméně, hudba byla v té době považována za řemeslo dědící se z otce na syna, a proto ve studiu hudby Johannesovi nikdo nebránil. Jeho osudovým nástrojem se velice brzy stal klavír. Ještě jako dítě začal Brahms vypomáhat rodinnému rozpočtu hraním spolu s otcem v různých lokálech a tančírnách. Zároveň se ale začal projevovat jeho mimořádný talent. Již v deseti letech poprvé vystoupil veřejně. V rodině se začalo uvažovat o tom, že by Johannes odcestoval do Ameriky a vystupoval tam jako zázračné dítě. Jeho učiteli se však podařilo tomuto plánu zabránit. Ve čtrnácti letech už byl mladý Brahms profesionálním klavíristou a z roku 1849, kdy mu bylo 16 let, pochází jeho první samostatné klavírní dílko. Již v mládí navázal celoživotní přátelství s významnými osobnostmi své doby, které ovlivnily jeho tvorbu, a sice s Clarou a Robertem Schumannovými a s předním houslistou Josephem Joachimem. Prosadil se zejména v oblasti symfonické hudby, komorní hudby, písňové tvorby a skladeb pro pěvecké sbory. Johannes Brahms žil klidný zajištěný život a nikdy nezapomněl na podporu, kterou v mládí obdržel od starších uznávaných kolegů. Zůstal člověkem velkorysým a laskavým. Když u mladého umělce objevil talent, nezištně mu pomáhal. Udržoval přátelské vztahy s Antonínem Dvořákem a zasloužil se o prosazení jeho díla v Evropě. S Dvořákem byli nejen generační souputníci a přátelé. Sdíleli podobné názory na uměleckou tvorbu a navzájem se velice inspirovali.

Stěžejní význam mají Brahmsovy čtyři symfonie. Když se Johannes Brahms v roce 1883, těsně před svými padesátými narozeninami, pustil do práce na své **Symfonii č. 3 F dur**, měl již za sebou všechny vzestupy i pády uměleckého života. O třicet let dříve jej Robert Schumann v široce čteném článku označil za Beethovenova dědice. Toto dobře míněné oslavné hodnocení však u Brahmse vyvolalo vážnou tvůrčí krizi. Více než dvě desetiletí zápasil se svou První symfonií, než získal dostatek sebedůvěry k tomu, aby vystoupil na veřejnost a vymanil se z Beethovenova stínu. Současně slavil úspěchy jako klavírista a proslul svými klavírními, vokálními i komorními skladbami. Jeho rodný Hamburk jej však při výběru nového šéfdirigenta tamní filharmonie a sboru dvakrát opomenul. Hluboce uražený Brahms se proto přestěhoval do Vídně. A jako by chtěl tuto novou etapu své zralosti i navenek stvrdit, nechal si tento kdysi plachý mladý muž s jemnými rysy během jediného roku narůst úctyhodný plnovous.

Třetí symfonie živě zprostředkovává pocit osvobození, s nímž nyní mohl Brahms komponovat. Úvodní věta ve valčíkovém rytmu má taneční charakter, přičemž hlasy smyčcových nástrojů se proplétají v synkopách, které narušují pravidelný tep. Ve druhém tematickém celku vkládá Brahms jemné melodie dřevěných dechových nástrojů do metra tak volně, že hudba neustále jakoby mění svou polohu. Tuto radostnou náladu zachytil i jeho chráněnec Antonín Dvořák, který nadšeně prohlásil: „Jaké úžasné melodie najdeme! Je to samá láska a srdce se člověku doširoka otevírá." Aniž by to tušil, uhodil hřebíček na hlavičku. Brahms byl zamilovaný. Na koncertě v Krefeldu se jako téměř padesátiletý seznámil se šestadvacetiletou altistkou Hermine Spiesovou a pozval ji do svého letního útočiště ve Wiesbadenu. Ona ho nazývala svými „Janovými pašijemi" (Johannes-Passion), zatímco on jí posílal vášnivé dopisy a zkomponoval pro ni dva písňové cykly. Z tohoto románku nakonec nic nebylo, ale jeho dobrá nálada tím nijak neutrpěla. „Copak jsem ti nikdy neříkal o svých zásadách?" napsal jednomu příteli. „Už nikdy žádná opera a žádný sňatek." Clara Schumannová ve druhé větě slyšela „vytržení a šepot, v nichž se člověk cítí zcela obklopen veškerou blažeností přírody". Tón této idyle udávají dřevěné dechové nástroje, zatímco sólový lesní roh a smyčce utvářejí třetí větu v duchu elegického smutného valčíku. Brahms rád propojoval jednotlivé věty prostřednictvím sítě motivických vzájemných odkazů. Téměř každou melodii lze tak vystopovat zpět k jediné základní myšlence: vzestupné řadě tónů, která je skryta již v mohutných úvodních akordech. Toto propojení je obzvláště patrné ve finále, kde se znovu objevuje řada motivických prvků. Pro Brahmse nakonec nepředstavovala problém samotná skladba, nýbrž její premiéra. Nikoli proto, že by ji nikdo nechtěl slyšet, ale proto, že se všichni jeho přátelé z řad dirigentů dožadovali té cti, aby mohli první provedení řídit. Brahms tak definitivně vystoupal na symfonický Olymp.

Houslový virtuos **Ivan Ženatý** opakovaně hostuje se slavnými mezinárodními tělesy jako jsou BBC Symphony Orchestra London, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Berliner Symphoniker, Orchesta Nacional de Madrid, ale i s předními českými orchestry jako je Česká filharmonie, FOK či Symfonický orchestr Českého rozhlasu. Velkou pozornost vzbuzují také jeho sólové a komorní projekty, například kompletní Bachovy sólové sonáty či Beethovenovy a Brahmsovy sonáty z posledních sezón. Svým mimořádně bohatým repertoárem zahrnujícím přes padesát houslových koncertů oslovuje široké publikum, aniž by na okamžik opustil svět klasické hudby. Kromě samozřejmé technické perfekce publikum i odborná kritika oceňují jeho vkus pro styl a podmanivou krásu tónu. Svou profesionální kariéru zahájil Ivan Ženatý účastí ve finále Čajkovského soutěže v Moskvě, po které následoval debut s Českou filharmonií pod vedením Libora Peška, vítězství v soutěži Pražského jara

a laureátský titul Mezinárodní tribuny mladých umělců UNESCO. V roce 1990 debutoval Ivan Ženatý v Londýně, 1991 v Berlínské filharmonii a Concertgebouw v Amsterdamu, 1994 v Tokiu, 1996 v New Yorku a Buenos Aires. Účinkoval společně s Yehudi Menuhinem, Yo-Yo Ma, Sergem Baudem, Valerijem Gergijevem, Andrejem Boreykem, Nevillem Marrinerem a dalšími. Hudební výraz Ivana Ženatého ovlivnila nejvíce osobní setkání s Nathanem Milsteinem, Ruggierem Riccim a Andre Gertlerem. Výraznou změnu v jeho hudebním myšlení inicioval prof. Bezrodnyj na Čajkovského konzervatoři v Moskvě. Největší význam ale měly pro Ivana Ženatého soukromé lekce u Josefa Suka a následná dlouholetá spolupráce vrcholící vystoupeními na Würzburger Mozart-Festspiele, festivalu Pražské jaro a kompletní nahrávkou děl W. A. Mozarta. Gramofonové nahrávky Ivana Ženatého ostatně vzbuzovaly vždy nadšený ohlas u posluchačů i hudebních kritiků. Po celou dobu jeho umělecké činnosti je patrná koncentrace na souborná díla velkých autorů jako jsou Telemann, Bach, Mendelssohn, Schumann, Schulhoff nebo Dvořák a Grieg natočené pro Dorian Recordings v New Yorku. Mimořádný zájem vzbudil nový dvořákovský komplet (www.audite.de) a nahrávka obou houslových koncertů J. B. Foerstera s BBC Symphonic Orchestra London a jeho šéfdirigentem Jiřím Bělohlávkem u značky Supraphon. Díky newyorské Harmony Foundation hraje Ivan Ženatý na vzácné housle Giuseppe Guarneriho „del Gesú" z roku 1740. Kromě mistrovských kurzů v USA, Kanadě a Německu vyučoval Ivan Ženatý na Hudebním Institutu v Clevelandu, Královské hudební akademii v Kodani a od roku 2019 působí na Vysoké hudební škole v Drážďanech. Je zároveň pedagogem Meadowmount School of Music v New Yorku.

Umělecký ředitel a šéfdirigent Filharmonického orchestru Sia-men (Xiamen Philharmonic Orchestra) **Renchang Fu** v průběhu let dirigoval řadu orchestrů v Evropě, Americe, Oceánii i Asii, přičemž sklidil velké uznání a získal si oblibu jak u samotných hudebních těles, tak u místního publika. Působil v Šanghajském orchestru, Šanghajském symfonickém orchestru a na Šanghajské konzervatoři. V roce 2005 byl jmenován šéfdirigentem tělesa Das Sinfonie Orchester Berlin, s nímž každoročně řídil symfonické koncerty v Berlínské filharmonii. Vzdělání získal na hudební základní a střední škole při Šanghajské konzervatoři a následně na samotné Šanghajské konzervatoři. Věnoval se hře na cimbál a klavír, skladbě a dirigování. V roce 1993 získal ocenění v první dirigentské soutěži pořádané v Číně. Poté odešel za dalším studiem do Německa, kde studoval dirigování na Berlínské univerzitě umění (Universität der Künste Berlin) a na Vysoké škole hudby a divadla Felixe Mendelssohna Bartholdyho v Lipsku. Fu se v průběhu let horlivě věnuje popularizaci symfonie. Je zběhlý v inovacích repertoáru na základě místních kultur

a charakteristik doby. Úspěšně naplánoval a dirigoval mnoho koncertů s osobitými styly a prvky, jako například: Crazy Classical, Fill the World with Love, When Yangko Meets Tango, Greetings from Santa Claus a Philharmonic & Youth Philharmonic. V únoru 2014 se nahrávka Brucknerovy Páté symfonie v podání Xiamen Philharmonic Orchestra pod taktovkou Renchanga Fua setkala s uznáním odborníků doma i v zahraničí a byla uložena v archivu „Bruckner Discography". Živý záznam koncertu je uložen v Berlínské státní knihovně. Kromě dirigování se Fu věnuje také hudební kompozici. Propojuje prvky soudobé hudby a lidové hudby s tradičními západními kompozičními technikami. V posledních letech složil a zorganizoval více než 80 orchestrálních a komorních děl. Jeho díla se setkávají s velkým ohlasem u publika i odborné kritiky. Se svým dílem Magic Knocking získal první cenu v kategorii originálních děl na soutěži hudebního a tanečního festivalu Fujian v roce 2014.

PROGRAM:

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809–1847)
Hebridy, koncertní předehra, op. 26

Max Bruch (1838–1920)
Koncert pro housle č. 2 d moll, op. 44
Adagio, ma non troppo
Recitative (Allegro moderato - Allegro - Andante sostenuto)
Finale: Allegro molto

Přestávka

Johannes Brahms (1833–1897)
Symfonie č. 3 F dur, op. 90
Allegro con brio – Un poco sostenuto – Tempo primo
Andante
Poco allegretto
Allegro — Un poco sostenuto

Severočeská / North Czech filharmonie / Philharmonic Teplice Since 1838

Re:connect

Severočeská filharmonie Teplice uvádí
MIMOŘÁDNÝ KONCERT

Na programu
skladby Paula Simona a Johna Lennona
autorské skladby Rudyho Linky
News from Home, Dear Friend a další

RUDY LINKA
kytara

GIL GOLDSTEIN
klavír
pětinásobný držitel ceny Grammy

SEVEROČESKÁ FILHARMONIE TEPLICE
dirigent
FRANTIŠEK MACEK

Vstupné 490 Kč, abonenti SČF Teplice, studenti, držitelé průkazu ZTP a senioři 250 Kč.

Předprodej vstupenek v Domě kultury Teplice nebo na www.ticketportal.cz.

19. listopadu 2026
v 19:00 hodin
Koncertní sál
Domu kultury Teplice

PŘÍŠTÍ PROGRAM

KOMORNÍ CYKLUS K | KONCERT 2

18. listopadu 2026 v 19:00 hodin

Zahradní dům Teplice

Teplické noneto

Program:

Franz Schubert
Oktet F dur, op. 166, D. 803

Účinkují:

Jan Zrostlík – housle
Jana Pazourková – housle
Vendula Svobodová – viola
Samuel Jung – violoncello
Jan Doskočil – kontrabas
Petr Kubík – klarinet
Barbora Šimůnková – lesní roh
Ondřej Svitavský – fagot

Severočeská filharmonie Teplice

+420 778 888 013 | e-mail: sev.filharmonie@seznam.cz
www.severoceskafilharmonie.cz | www.scf.sf.cz

Změna programu vyhrazena.
Při koncertech je zakázáno fotografovat a pořizovat audiovizuální záznamy.
Prosíme návštěvníky, aby při koncertech vypínali své mobilní telefony.

Za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Ústeckého kraje

Teplice · Ministerstvo kultury · Ústecký kraj · Lázně Teplice · Severočeská voda nadační fond